



## PERUSHAKU

valitse kunta

kaikki kunnat

kohteen nimi tai sen osa ?

kohteeseen sisältyy

kaikki vaihtoehdot

ympäristön nykyluonne

kaikki vaihtoehdot

hae

## KARTTAHAKU



[kohteet maakunnittain](#)

[på svenska](#) [paluu etusivulle](#) [tietoa palvelusta](#) [palaute suurena](#) [pienennä](#)

## Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY

Hyvinkää

### Hyvinkään rautatieasemat

#### Kuvaus

Hyvinkään asemanseudulla on keskeinen asema rautatiehistoriassa aikanaan vilkkaana kolmen radan risteyspaikkana. Risteysasemasta on jäljellä Helsinki–Hämeenlinna -radan asema, posti ja museoksi muutettu Hangon radan asema-alue, joka on säilyttänyt poikkeuksellisen hyvin rakennusvaiheen ulkoarkkitehtuurinsa.

Maamme ensimmäisen rautatien, Helsinki–Hämeenlinna -radan Hyvinkään asema on rataosuudellaan yksi neljästä säilyneestä lääninarkkitehti C.A. Edelfeltin suunnittelema asema. Rataosuudelle rakennettiin alun perin kaikkiaan seitsemän asemaa. Edelfeltin suunnittelukautta on nykyisen asemarakennuksen keskiosa vuodelta 1862, jonka molempiin päihin 1891 lisätyt poikkipäädty ovat rautatiearkkitehti Bruno Granholmin suunnittelemat. Asema on rataosuudellaan toinen alkuperäisessä käytössään säilyneistä Järvenpään aseman lisäksi. Aseman vieressä oleva entinen postitalo on vuodelta 1908.

Hyvinkää–Hanko -radan pääteaseman alue monine vuodelta 1873 peräisin olevine rakennuksineen toimii Suomen Rautatiemuseona. Asemarakennukset on rakennettu rautatiearkkitehti Knut Nylanderin piirustusten mukaan. Museon sijainti Hyvinkäällä korostaa kaupungin keskeistä asemaa rautatiehistorian merkittävänä paikkakuntana. Asema-alueella on asemarakennuksen lisäksi neljä asuinrakennusta talousrakennuksineen sekä tiilinen veturitalli.

Hangon radan risteyskohdassa on säilynyt kaksi Hangon rataa liittyvää liikennettä palvellutta rakennusta. Esimerkiksi Pohjanmaalta tulevat, Hangosta Amerikkaan lähtevät matkustajat odottivat junayhteyttä niiden suojissa. Asemasta luoteeseen on ns. Koritsoninmäki muistona rataa rakentaneiden vankien majoitustiloista. Lisäksi Hyvinkäällä on säilynyt rautatieläisten hautausmaa. Hyvinkään keskustassa sijainneesta VR:n keskuspuutarhasta, joka vastasi asemien istutuksista ja puistoista, on jäljellä omenapuukuja sekä Asemanpuisto.

#### Historia

Helsinki–Hämeenlinna -radan Hyvinkään asema sijoitettiin 1860-luvulla lähelle Nurmijärven ja Hausjärven pitäjien luoteesta kaakkoon kulkevaa rajaa. Sisämaan rannikkoon yhdistänyt rata avautui liikenteelle 1862. Hyvinkään asemanseudusta kasvoi risteysasema sen jälkeen, kun rata Hangon talvisatamaan oli valmistunut 1873 maamme ensimmäisenä yksityisenä rautatieyhtiönä sekä Högforsin tehtaaita ja Kytäjän sahan rataverkkoon yhdistänyt Kytäjän-Karkkilan rata 1912.

Rautatiemuseo perustettiin 1898. Se sijaitsi pitkään Helsingin rautatieasemalla ja siirrettiin Hyvinkäälle vasta 1974. Valtionrautateiden 125-vuotisjuhlavuonna 1987 museolle rakennettiin liikkuvan kaluston näyttelyhalli, jonka suunnittelijana oli arkkitehtitoimisto Kasnio-Härö. Hangon radan asema entisöitiin ja kunnostettiin näyttelytilaksi 1990-luvun lopulla.

#### Lisätietoa

Kustaa Hautala, Hyvinkään seudun historia 1860-1950. Forssa 1951.

Rautatiemuseon vuosikirja 1979. Rautatiemuseo 1980.

Sirkka Valanto, Suomen rautatieasemat vuosina 1857-1920. Museovirasto, rakennushistorian osasto. Julkaisu 11/1982.

Marja Alanko, Hyvinkään kulttuuriympäristön historiallinen kuvaus. Hyvinkää 1985.

Olavi Junnilainen, Hyvinkään seudun historia. Hyvinkään kaupunki 1994.

Lea Bergström, Keisari Aleksanteri II:n ensimmäinen junamatka Suomessa 1863. Keisarin juna. Romanovit Suomen rautateillä. Suomen Rautatiemuseo. Vammala 1998.

Sopimus valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta (YM, päätös 9.12.1998 diariopro 2/562/96).

Hyvinkään keskustaajaman kulttuuriympäristöohjelma. Hyvinkään kaupunki 2000.

Suomen Rautatiemuseon www-sivut: <http://www.rautatie.org/web/fi/permethib.asp> (25.6.2008).

**kohteeseen sisältyy:** liikenteenrakennus; museo;  
**ympäristön nykyluonne:** kaupunki;

[palaute kohdetiedoista](#)

julkaisupäivämäärä 22.12.2009

[sivun alkuun](#)



Helsinki - Hämeenlinna -radan Hyvinkään asema.



Hangon radan Hyvinkään asema-alueen pakaritupa ja veturitalli.



Hanko-Hyvinkää -radan entinen asemarakennus.

[Kartta: Hyvinkään rautatieasemat](#)